

Beställt av
Energimyndigheten

Utfört av
Malin Jacobsson
Anette Winter
Hanna Tornevall
Per-Åke Franck

Datum
2020-12-17

Version
Slutrapport

Potentialbedömning styrmedel

Sammanfattning

I årets avrapportering av ”Produktion i världsklass” inom sektorsstrategierna finns en önskan från Energimyndigheten att tydligare beskriva hur det gap som finns mellan ”business as usual” och målet för energieffektivisering 2030 kan stängas med interventioner som identifierats. Det här projektet genomfördes av CIT Industriell Energi och syftade till att beskriva dessa interventioner för en ökad energieffektivisering samt kvantifiera vad de kan uppskattas bidra med för att stänga gapet till målet för år 2030.

För de flesta av interventionerna baserades uppskattningarna på data över resultat från tidigare styrmedel, tillsammans med antaganden om vilket framtida resultat interventionerna förväntas leda till. Eftersom det inte är möjligt att helt förutspå effekten av en viss åtgärd så innehåller bedömningarna stora osäkerheter. Målet har inte varit att beräkna exakta förväntade resultat, utan att uppskatta storleken på energieffektivisering som interventionerna potentiellt skulle kunna leda till.

En fingervisning om hur stor potential som finns inom Produktion i världsklass fås genom summan av de åtgärder som identifierats inom EKL men som inte genomförts. Den extra energieffektivisering som potentiellt kan nås med interventioner (och är samhällsekonomiskt lönsam) bedöms vara omkring **5 %** totalt under kommande två EKL-perioder för den delen av industrisektorn som omfattas av EKL. Det motsvarar ungefär **7,3 TWh/år**.

Energisteget är ett exempel på styrmedel som används för att realisera potentialen för EKL genom att skapa incitament att driva frågan om genomförande av åtgärder och möjliggöra att fler samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder genomförs. Genom ett utvidgat stöd inom Energisteget så bör man kunna uppnå alla de samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder som har identifierats inom EKL men som annars inte hade genomförts. Potentialen för ett utvidgat stöd inom Energisteget genom en ökning av det tillgängliga beloppet tillsammans med en inkluderad riskreduktion bedöms därmed kunna vara omkring **5 %** energieffektivisering fram till 2030 (under kommande två EKL-perioder) för den delen av industrisektorn som omfattas av EKL. Det motsvarar en energibesparing på ungefär **7,3 TWh/år** efter genomförda åtgärder.

Under arbetet med sektorsstrategierna så har behovet av en kompetensökning återkommande pekats ut av företagen. En kompetenshöjning i stora industriföretag bedöms kunna leda till 0,2% energieffektivisering per år hos företagen. Detta skulle medföra ca **1,8 %** minskning i specifik energianvändning i industrisektorn

under den kommande 10-årsperioden. Det motsvarar en energibesparing på omkring **2,9 TWh/år**. Ett sätt att arbeta med kompetensutveckling är genom nätverk. Syftet med nätverk är att öka kompetensen hos deltagarna. Potentialen bedöms därför vara densamma som för kompetensutveckling, det vill säga 0,2 % energieffektivisering per år hos deltagande företag.

I små och medelstora företag kan kompetenshöjande insatser ha mycket stor effekt. Om hälften av alla kvalificerade företag som ännu inte deltagit i nätverk inom EENet skulle delta i ett nätverk under 3 års tid innan 2030 och uppnå samma resultat som tidigare deltagande företag, det vill säga uppskattningsvis 5,5 % energieffektivisering tack vare nätverken, så blir effekten på den berörda gruppen (d.v.s. företag som kvalificerar att delta i nätverk inom EENet) omkring **2,3 %** energieffektivisering totalt fram till 2030. Resultatet i form av årliga energibesparingar efter genomförda åtgärder bedöms landa omkring **0,7 TWh/år**.

Det rekommenderas att genomföra ett samarbetsprojekt mellan Energimyndigheten och länsstyrelserna med syfte att ta fram ett uppdaterat handläggarstöd kring energitillsyn, baserat på det som togs fram 2015 inom Miljösamverkan Sverige. Frågor som behöver redas ut är bland annat att tydliggöra hur tillsynen av energifrågor fungerar, hur energivillkor bör utformas, och hur energiaspekter i BAT ska tolkas. Om det finns möjlighet bör ett handläggarstöd anpassat till kommunernas verksamhet tas fram. Till detta bör ett kompetensprojekt skapas, som kan satsa på att kompetensutveckla tillsynspersonal i energifrågor. Dessa interventioner är dock förutsättningar för arbetet ovan, och därför har ingen egen uppskattning av potential gjorts.

Flera interventioner inom Resurseffektiv produktion kan med fördel kombineras i ett program med frivilliga avtal tillsammans med satsningar på kompetensutveckling, nätverk och stöd för genomförande av energieffektiviserande åtgärder. Inom ett sådant program kan de företag med störst energianvändning erbjudas möjligheten att teckna individuella avtal för arbetet med energi- och miljöfrågor. Avtal med exempelvis de 25-50 företagen med störst energianvändning skulle vara enkelt att administrera och samtidigt ha potential att medföra en stor effekt i form av energieffektiviseringar. Det bör utredas hur ett sådant program kan utformas. En central fråga är då vilka incitament som kan vara aktuella.

Sverige har en relativt väl utbyggd infrastruktur för fjärrvärme, men en fördubbling bedöms vara möjlig och potentialen för energibesparing genom industriell symbios bedöms vara minst **5 TWh/år**. Värmen används dock främst i fjärrvärmenät och påverkar därför inte industrins energianvändning. Det som skulle kunna underlätta

och snabba på industriell symbios är hjälp med förhandlingar mellan parterna, att utveckla affärsmodeller och eventuellt investeringsstöd för förbindelseledningar.

Interventionspotentialen för arbetet med strateginoder är svår att uppskatta, men vi är övertygade om att det finns stora möjligheter här.

Energieffektiviserande förändringar i redan befintliga industrier är begränsade. De största och mest genomgripande insatserna för energieffektivisering måste göras i samband med justeringar av den aktuella processen och, framför allt, i samband med nyetableringar. Genom att skjuta till kunskap redan i företableringsfasen finns stora möjligheter att identifiera sektorsövergripande insatser och på så vis nå mer energieffektiva nyetableringar.

Vi rekommenderar en fortsatt utredning kring Samverkan i systemet för att kunna tydliggöra potentialer, hinder, möjliggörare och kunskapsbehov som kan underlätta och skynda på utvecklingen.

Det finns ett antal olika offentliga stöd för industrin att söka som kan underlätta finansiering av projekt som inte är lönsamma på kort sikt när det gäller klimatomställning och energieffektivisering. Det som är mindre känt är vilken finansiering som finns inom EU. Möjligheten att införa någon form av stöd för att söka EU-finansiering för större projekt bör utredas. Inför en nästa omgång med utlysningar inom Innovationsfonden bör Energimyndigheten även överväga att gå ut med riktad information till företag som bedöms omfattas av stödet i syfte att sprida kunskap och sänka ribban för den svenska industrin att ansöka. En tidig dialog med EKL-processen som bas kan vara av vikt för att underlätta för fler svenska projekt att få finansiering via EU.

Resultatet sammanfattas i tabell 4 (se avsnitt 9). Många områden och interventioner överlappar och/eller hänger ihop, och resultatet kan därför inte summeras direkt. Det kan trots detta konstateras att det verkar finnas god potential att uppnå energiintensitetsmålen genom att öka takten på energieffektiviseringen med hjälp av ytterligare statliga interventioner.

Innehåll

Sammanfattning	2
Innehåll	5
1 Bakgrund	6
2 Genomförande	7
3 Energiintensitetsmålet	7
4 Interventioner	8
5 Resurseffektiv produktion	10
5.1 Utvidgat stöd för energieffektivisering (Energisteget)	11
5.2 Kompetensutveckling och nätverk för stora företag	13
5.2.1 Nätverk för stora företag	14
5.3 Nätverk för små och medelstora företag (Fortsättning av EENet)	15
5.4 Utökad tillsyn för energifrågor	16
5.5 Program med frivilliga avtal	17
6 Samverkan i systemet	18
6.1 Industriell symbios	18
6.2 Strateginoder	19
6.3 Stöd i att söka EU-finansiering för större projekt	20
6.3.1 Green deal	21
6.3.2 Innovationsfonden	21
6.3.3 Genomgripande förändringar	21
7 Sammanställning	23

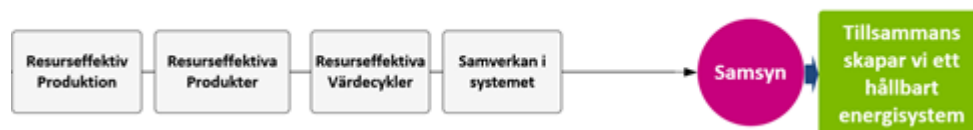
1 Bakgrund

Sektorn ”Produktion i världsklass” innefattar tillverkande industri, deras produkter och den produktionsnära tjänstesektorn. Strategierna ska bidra till att resurseffektivisera egen energianvändning att möjliggöra att andra aktörers kan effektivisera sin. Aktörerna inom sektorn har en nyckelroll att bidra till resurseffektivitet i leverantörskedjorna som på sikt behöver slutas till cirkulära flöden. Det är av grundläggande betydelse att planerna ska omsättas i faktiska aktiviteter.

I årets avrapportering av ”Produktion i världsklass” inom sektorsstrategierna finns en önskan från Energimyndigheten att tydligare beskriva hur det gap som finns mellan ”business as usual”, dvs utveckling enligt nuläget, och målet för energieffektivisering 2030, kan stängas med åtgärder som identifierats. Det här projektet syftade till att beskriva dessa interventioner för en ökad energieffektivisering samt kvantifiera vad olika interventioner kan uppskattas bidra med för att stänga gapet till målet för år 2030.

Interventionerna innefattar både de som är igång, såsom EKL-lagstiftningen och energieffektiviseringsnätverk, och identifierade åtgärder som inte påbörjats. Befintliga styrmedel inkluderas inte om det inte bedöms att en justering, utökning eller förlängning av ett befintligt styrmedel skulle leda till en bättre effekt.

Uppdraget fokuserade i huvudsak på industrisektorn. Av de fyra strategiska områden som identifierats inom Produktion i världsklass (Resurseffektiv produktion, Resurseffektiva produkter, Resurseffektiva värdecykler samt Samverkan i systemet) prioriteras områdena Resurseffektiv produktion och samverkan i systemet.

2 Genomförande

Projektet genomfördes som en skrivbordsstudie och i nära samarbete med Energimyndigheten.

Projektet genomfördes i följande steg:

1. Identifiering av interventioner inom respektive strategiskt område.
2. Uppskattning av potentiellt bidrag från prioriterade interventioner.
3. Intervjuer med enstaka personer
4. Sammanställning av rapport.

För de flesta av interventionerna baserades uppskattningarna på data över resultat från tidigare styrmedel. För att kunna uppskatta den framtida potentialen gjordes antaganden om vilket resultat interventionerna förväntas leda till. Dessa antaganden baserades på mångårig erfarenhet. För några av interventionerna genomfördes intervjuer för att bekräfta att de uppskattningar som gjorts är rimliga.

Metoden för uppskattning av potentialen skiljer något mellan de olika interventionerna, och beskrivs mer i detalj i avsnitten för respektive intervention. Eftersom det inte är möjligt att helt förutspå effekten av en viss åtgärd så innehåller bedömningarna stora osäkerheter. Målet med uppskattningarna har inte varit att beräkna exakta förväntade resultat, utan att uppskatta storleken på energieffektivisering som interventionerna potentiellt skulle kunna leda till.

3 Energiintensitetsmålet

Energimyndighetens rapport Scenarier över Sveriges energisystem 2018¹ presenterar scenarier för hur utvecklingen kan se ut om inga nya åtgärder eller styrmedel införs. Enligt samtliga scenarier i rapporten så minskar den totala energianvändningen och den totala energitillförseln till 2050. Trots detta ökar energianvändningen inom industrisektorn i samtliga scenarier, från 142 TWh 2016 till 150-160 TWh år 2050. Det är framförallt användningen av el och biobränsle som ökar, vilket också är de vanligaste energibärarna inom industrisektorn.

---

¹ Scenarier över Sveriges energisystem 2018

Av Sveriges slutliga energianvändning står industrisektorn för omkring 40%, varav massa- och pappersindustrin står för hälften och järn- och stålindustrin tillsammans med kemiindustrin står för en fjärdedel.²

Sverige har mål om att minska den sektorsövergripande energiintensiteten (definierat som tillförd energi per BNP) med 50% till 2030 jämfört med 2005. Faktorer som kan påverka energiintensiteten är enligt rapporten bland annat energieffektiviseringsåtgärder, strukturomvandlingar inom industrin, driften i kärnkraftverk, utveckling av svenska ekonomin och konjunkturen. I de scenarier som tagits fram i rapporten så blir minskningen av energiintensitet 44 – 47 % om inga nya åtgärder eller styrmedel införs. Det behövs alltså ytterligare interventioner för att stänga det glapp på 3–6 procentenheter som behövs för att Sverige ska uppnå energiintensitetsmålet till 2030.

Tabell 1 Energiintensitetsmål och resultat i scenarier.

	Basår	Mål: minskning av energiintensitet	Resultat i scenarier	Skillnad mellan mål och resultat i scenarier
2020	2008	20 %	24–25 %	-
2030	2005	50 %	44–47 %	3–6 %

4 Interventioner

De interventioner som inkluderas i rapporten presenteras i tabell 2, tillsammans med en beskrivning av interventionen. Redan existerande styrmedel har enbart inkluderats om det bedöms att en justering, utökning eller förlängning av styrmedlet skulle leda till bättre effekt. Fokus ligger på områdena Resurseffektiv produktion och Samverkan i systemet. Det bör nämnas att många områden och interventioner överlappar och/eller hänger ihop.

² Scenarier över Sveriges energisystem 2018

Tabell 2 Beskrivning av interventioner.

	Intervention	Beskrivning
Resurseffektiv produktion	EKL – realisering av potentialen	Realisering av potentialen, d.v.s. genomförande av de åtgärder som identifierats inom EKL.
	Utvidgat stöd för energieffektivisering	Möjliggörande av större åtgärder genom en utvidgning av Energisteget och inkludering av riskreduktion.
	Nätverk för stora företag	Nätverk för stora företag, för bättre spridning av kunskap och lönsamma åtgärder.
	Nätverk för små och medelstora företag	Fortsatt arbete med nätverk för små och medelstora företag (EENet).
	Utökad tillsyn	Utökad och mer strukturerad tillsyn inom energiområdet.
	Kompetensutveckling	Exempelvis genom närverk och en kompetensportal.
	Program med frivilliga avtal	En kombination av flera andra åtgärder, i form av ett program med frivilliga avtal, satsning på kompetensutveckling, nätverk m.m.
Samverkan i systemet	Strateginoderna	Stöd för utveckling av affärsmodeller och investeringar. Stöd till nätverk/koordinering.
	Industriell Symbios	Stöd för utveckling av affärsmodeller och investeringar. Stöd till nätverk/koordinering.
	Stöd i att söka EU-finansiering för större projekt	Stöd i att förstå vilka medel som är lämpliga att söka, från exempelvis EUs Green deal, Life och EU Innovation fond.

5 Resurseffektiv produktion

En fingervisning om hur stor potential som finns inom Produktion i världsklass fås genom summan av de åtgärder som identifierats inom EKL men som inte genomförts eftersom de inte varit lönsamma för företagen.

Resultatet från den första 4-årsperioden av energikartläggningar presenteras i tabell 3^{3 4}. Under perioden identifierades energieffektiviserande åtgärder motsvarande en energibesparing på 7,8 TWh/år. Av dessa har åtgärder motsvarande en energibesparing på 2,3 TWh/år genomförts. Inom industrisektorn identifierades åtgärder motsvarande en energibesparing på omkring 5,7 TWh/år varav åtgärder motsvarande besparingar på omkring 1,7 TWh/år genomfördes. Den av EKL-företagen redovisade energianvändningen var samma period omkring 188 TWh/år, varav industriföretag stod för 147 TWh/år.

Tabell 3 Resultat från EKL^{5 6}

* Del av genomförda åtgärder

** Åtgärder som kan antas vara icke företagsekonomiskt lönsamma

Resultat från EKL	Totalt	Industrisektorn (TWh/år)	Industrisektorn (% av rapporterad energianvändning)
Rapporterad energianvändning	188 TWh/år	147 TWh/år	100 %
Identifierade åtgärder	7,8 TWh/år	5,7 TWh/år	3,9 %
Genomförda åtgärder	2,3 TWh/år	1,7 TWh/år	1,2 %
Åtgärder som genomförts inom energisteget*	0,648 TWh/år	0,648 TWh/år	0,44 %
Ej genomförda identifierade åtgärder	5,5 TWh/år	4 TWh/år	2,7 %
Ej genomförda åtgärder + åtgärder som genomförts inom energisteget**	6,1 TWh/år	4,65 TWh/år	3,16 %

³ Ppt "EKL- Resultat 2016-2019 – Industriföretag" Av Energimyndigheten

⁴ Ppt: Utvärdering av Energisteget – En intervjustudie, jan 2020

⁵ Ppt "EKL- Resultat 2016-2019 – Industriföretag" Av Energimyndigheten

⁶ Ppt: Utvärdering av Energisteget – En intervjustudie, jan 2020

Genom att realisera potentialen hos de åtgärder som identifierats inom EKL kan en betydande energieffektivisering nås. Glappet mellan identifierade och genomförda åtgärder motsvarar (givet samma förädlingsvärde) en energibesparing på omkring 5,5 TWh/år totalt, varav 4 TWh/år inom industrisektorn. För industrisektorn motsvarar detta 2,7 % procent av företagens rapporterade energianvändning under perioden. Det antas att dessa åtgärder inte är företagsekonomiskt lönsamma (i realiteten händer dock att företagsekonomiskt lönsamma åtgärder inte genomförs). Även åtgärder som genomförts inom Energisteget antas vara icke företagsekonomiskt lönsamma. Summan av inom EKL identifierade åtgärder som inte är företagsekonomiskt lönsamma blir då 6,1 TWh/år totalt varav 4,65 TWh/år för industrisektorn. Det motsvarar 3,24 % respektive 3,16 % av företagens rapporterade energianvändning under perioden.

Resultatet i form av potentiell energibesparing från icke företagsekonomiskt lönsamma identifierade åtgärder som del av företagens totala energianvändning bedöms kunna bli ungefär lika stort under kommande två EKL-perioder. Om kommande EKL-perioder leder till samma resultat så är den potentiella energibesparingen (som bara nås med interventioner) drygt 6 %⁷ kommande två EKL-perioder. Alla dessa åtgärder är troligtvis inte samhällsekonomiskt lönsamma. För att få en uppfattning om detta så antas 80 % vara samhällsekonomiskt lönsamma, av de åtgärder som inte är företagsekonomiskt lönsamma. Den extra energieffektivisering som potentiellt kan nås med interventioner (och är samhällsekonomiskt lönsam) bedöms därmed vara omkring 5 %⁸ totalt under kommande två EKL-perioder för den delen av industrisektorn som omfattas av EKL. Det motsvarar en energibesparing på ungefär **7,3 TWh/år** efter genomförda åtgärder.

5.1 Utvidgat stöd för energieffektivisering (Energisteget)

Energisteget är ett exempel på styrmedel som används för att realisera potentialen för EKL och möjliggöra att fler samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder genomförs. Energisteget riktar sig till industriföretag (SNI 05-33) som omfattas av Lagen om energikartläggning i stora företag (EKL). Stödet ska fungera som ett komplement till EKL. Många åtgärder hade inte blivit genomförda utan stödet från Energisteget. Stödet skapar incitament att driva genomförandefrågan, och möjliggör för företag att få igenom energieffektiviserande åtgärder som inte är företagsekonomiskt lönsamma och andra åtgärder som annars inte hade

⁷ $100 * (1 - (1 - 0,0316) ^ 2) \% = 6,22 \%$, där 0,0316 är hämtat från tabell 3.1.

⁸ $100 * (1 - (1 - (0,8 * 0,0316)) ^ 2) \% = 4,99 \%$

genomförts. I en intervjustudie⁹ som gjorts för att utvärdera Energisteget konstaterades att den stora majoriteten av projekten som fått stöd från Energisteget inte hade genomförts i samma omfattning och vid samma tidpunkt utan stödet. Många av projekten hade inte genomförts alls utan stödet. Resultatet av Energisteget i form av total förväntad energibesparing har uppskattats till 648 GWh/år.¹⁰ Av dessa är 178 GWh/år för investeringsstöd och 470 GWh/år för projekteringsstöd. De åtgärder som genomförts inom energisteget motsvarar i storleken ungefär 11,4% av de 5,7 TWh/år som identifierades som möjliga åtgärder för industrisektorn inom EKL, och 38 % av de åtgärder motsvarande besparingar på 1,7 TWh/år som genomfördes hos industriföretag efter att ha identifierats vid energikartläggningen.

Energibesparingen på 648 GWh/år motsvarar 0,44 % av de 147 TWh/år som industriföretagen redovisade som energianvändning under perioden.¹¹ Om Energisteget kan leda till samma procentuella minskning i specifik energianvändning under de kommande två energikartläggningsperioderna, så skulle resultatet av interventionen vara en minskning av specifik energianvändning på ytterligare **0,88%** för den delen av industrin som omfattas av EKL.

En utvidgning av Energisteget skulle kunna göras för att nå ut till en större del av företagen och öka energieffektiviseringen. En möjlig utvidgning av Energisteget skulle kunna vara att ge stöd även för större åtgärder och mer genomgripande förändringar. Ett exempel på mer genomgripande åtgärder är större förändringar som kan göras i samband med att processen byggs om. Energisteget har hittills omfattat 125 miljoner kronor.¹² På grund av det begränsade tillgängliga beloppet så har stödet, så som det hittills varit utformat, inte passat större företag som vill genomföra stora åtgärder. Vi föreslår en kraftig satsning på Energisteget för att möjliggöra större och mer genomgripande projekt. En betydligt större satsning skulle möjliggöra ytterligare energieffektivisering. För att möjliggöra genomförandet av större projekt inom Energisteget bör det övervägas att inkludera riskreduktion i stödet. Med riskreduktion menas en försäkring för misslyckade projekt. Det bör utredas hur ett sådant stöd kan utformas på bästa sätt.

Genom ett utvidgat stöd inom Energisteget så bör man kunna uppnå alla de samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder som har identifierats inom EKL. Potentialen för ett utvidgat stöd inom Energisteget genom en ökning av det tillgängliga beloppet tillsammans med en inkluderad riskreduktion bedöms därmed

⁹ Utvärdering av Energisteget (2018-2020)

¹⁰ Ppt: Utvärdering av Energisteget – En intervjustudie, jan 2020

¹¹ ppt "EKL- Resultat 2016-2019 – Industriföretag" Av Energimyndigheten

¹² <http://www.energimyndigheten.se/utlysningar/Projekteringsstod-inom-energisteget2/>

kunna vara omkring **5 %** energieffektivisering fram till 2030 (under kommande två EKL-perioder) för den delen av industrisektorn som omfattas av EKL. Det motsvarar en energibesparing på ungefär **7,3 TWh/år** efter genomförda åtgärder.

5.2 Kompetensutveckling och nätverk för stora företag

Under arbetet med sektorsstrategierna så har behovet av en kompetensökning återkommande pekats ut av företagen. Ett sätt att arbeta med att öka kompetensen i företagen, som tidigare varit framgångsrikt, är genom nätverk som en plattform för kompetensutveckling. I kommande avsnitt om nätverk nämns flera olika exempel på nätverk där man arbetat med kompetenshöjande insatser för att accelerera arbetet med energieffektivisering. Under PFE genomfördes exempelvis kompetenshöjande insatser för flera olika personalkategorier, så som PFE-ansvarig, projektledare, underhåll och inköp.¹³ På många av företagen utbildades all personal. Utbildningsinsatser bidrog till att energi blev en del av det dagliga arbetet för en större del av personalen än tidigare. Även i en resultatsammanställning för EENet¹⁴ lyfts kompetens som en framgångsfaktor för arbetet med energieffektivisering. Otillräcklig kompetens som begränsande faktor i arbetet med energifrågor har även lyfts av personer som arbetar med tillsyn på länsstyrelsen.¹⁵

En kompetenshöjning för personer inom olika personalkategorier som på olika sätt arbetar med energieffektivisering kan möjliggöra en betydande ökning av energieffektiviserande åtgärder. Kompetenshöjande insatser bedöms kunna leda till uppskattningsvis 0,2 % energieffektivisering per år hos stora företag. Detta kan jämföras med potentialen för EENet i avsnitt 5.3 som bedöms till ca 1,9% per år för deltagande företag, och tidigare genomförd energieffektivisering inom EKL vilket varit 1,2% per 4-årsperiod.

En enkel uppskattning av potentialen kan göras enligt följande; Om en kompetensinsats görs hos företag som tillsammans använder 90% av industrins energianvändning (motsvarande energianvändningen hos de företag som omfattas av EKL¹⁶) och detta leder till 0,2% energieffektivisering per år hos företagen så leder det till ca **1,8 %**¹⁷ minskning i specifik energianvändning i industrisektorn

¹³ 10 År med PFE- Resultat, erfarenheter och slutsatser. ER 2016:28, Energimyndigheten

¹⁴ Resultatsammanställning för EENet-verktyg 2019

¹⁵ Tillsynsmyndigheternas syn på energiaspekter i BREF-dokument, PM, CIT Industriell Energi, 2019.

¹⁶ Utvärdering av Energisteget (2018-2020)

¹⁷ $100 * 0,9 * (1 - (1 - 0,002) ^ 10) \% = 1,78\%$

under den kommande 10-årsperioden. Det motsvarar en energibesparing på omkring **2,9 TWh/år**¹⁸.

5.2.1 Nätverk för stora företag

Nätverk har tidigare lyfts fram som ett bra sätt att dela kunskap om och öka medvetenheten om energieffektivisering. Ett exempel är det mycket uppskattade nätverk med stora företag som var en del av PFE-programmet. I PFE deltog representanter från företag med en sammanlagd energianvändning på 110 TWh vid start, vilket motsvarade 73% av hela industrins energianvändning¹⁹. Programmet resulterade i en eleffektivisering på nästan 5 % per 5-årsperiod, och drygt 9% över 10-årsperioden (motsvarande 2,9 TWh). Den drivande faktorn var framförallt skattereduktionen och inte nätverken i sig. Inom PFE-nätverken genomfördes även kompetenshöjande insatser.

Ett annat gott exempel på nätverk är BeLok som engagerar företag inom bygg- och fastighetssektorn, och bland annat arrangerar kunskapshöjande aktiviteter för deltagarna. I en utvärdering²⁰ av nätverket BeLok från 2020 dras slutsatsen att nätverken har bidragit till energieffektiviseringsåtgärder genomförts i en betydande omfattning av det totala fastighetsbeståndet. Bland annat anser medlemmarna att kunskapen de förvärvat genom nätverken höjer kvaliteten på beslutsunderlagen vilket underlättar för beslutsfattare och leder till att fler beslut tas om energieffektiviserande åtgärder. Medlemmarna upplever även att de kunskapshöjande aktiviteterna inom nätverket bidragit till bättre kommunikation och lägre risker vid implementering av ny teknik och nya produkter.

Nätverk kan alltså var en utmärkt plattform för att arbeta med kunskapshöjande insatser av olika slag, men eftersom nyttan med nätverk inte är direkt spårbar så är det är svårt att kvantifiera vilket bidrag nätverk kan ha på energieffektiviseringsarbetet. Syftet med nätverk är att öka kompetensen hos deltagarna. Potentialen bedöms därför vara densamma som för kompetensutveckling, det vill säga uppskattningsvis **1,8 %** minskning i specifik energianvändning i industrisektorn under 10-årsperioden, vilket motsvarar en energibesparing på omkring **2,9 TWh/år** efter genomförda åtgärder.

¹⁸ $147 \text{ TWh/år} * (1 - (1 - 0,002)^{10}) = 2.91 \text{ TWh /år}$. 147 TWh/år är energianvändningen för ca 90 % av industrisektorn (motsvarande den energianvändning som omfattas av EKL, se avsnitt 5).

¹⁹ 10 År med PFE- Resultat, erfarenheter och slutsatser. ER 2016:28, Energimyndigheten

²⁰ http://belok.se/download/Belok_utvardering_2020.pdf

5.3 Nätverk för små och medelstora företag (Fortsättning av EENet)

I små och medelstora företag kan kompetenshöjande insatser ha mycket stor effekt. Energieffektiviseringsnätverken²¹ drivs av Energimyndigheten och är regionala företagsnätverk där små och medelstora företag får hjälp och stöd för att sänka energianvändningen i företaget. Idag finns 38 nätverk på plats med 8-16 företag per nätverk. Totalt deltar drygt 300 företag, där var och ett har energianvändning över en gigawattimme (GWh). Enligt resultatsammanställningen²² från 2019 så nådde små och medelstora företag som deltagit i nätverken inom EENet tillsammans en energieffektivisering på 11% (viktat medelvärde) från start till slutet av 2019. Nätverken hade då varit i gång i genomsnitt ungefär 3 år. Företagens sammanlagda energianvändning var 1100 GWh 2019. En energieffektivisering på totalt 11 % den föregående treårsperioden motsvarar (givet samma produktionsvolym) omkring 138 GWh lägre energianvändning 2019 jämfört med basåret.

En rimlig uppskattning är att nätverken bidragit till hälften²³ av energieffektiviseringen, det vill säga omkring 5,5 % energieffektivisering under 3-årsperioden. Det motsvarar en energibesparing på 69 GWh/år efter genomförda åtgärder.

Fortsättning av samma nätverk och deltagande företag skulle troligtvis ge något mindre resultat än tidigare period, men samtidigt kräva mindre insatser (både från företagen och i form av stöd) eftersom struktur och arbetssätt redan är etablerade.

De företag som hittills deltagit i EENet är bara en liten del av alla små och medelstora företag som har en energianvändning på minst 1 GWh och därmed kvalificerar för att delta i nätverken. Uppskattningsvis har omkring 5 % av de kvalificerade företagen hittills deltagit i nätverk inom EENet. Nya nätverk antas ge ungefär samma resultat som tidigare, det vill säga en energieffektivisering på omkring 11% totalt hos de deltagande företagen (varav minst ca 5,5 % tack vare nätverken) under en 3-årsperiod.

Det bedöms att det skulle upplevas som relevant för ungefär hälften av alla kvalificerade företag att delta i nätverk inom EENet. Företagen bedöms ha ungefär samma genomsnittliga energianvändning som tidigare deltagande företag. Om dessa företag skulle delta i nätverk inom EENet under 3 års tid innan 2030 så bör det leda till totalt omkring 10 gånger så stor energieffektivisering som tidigare, det

²¹ <http://www.energimyndigheten.se/nrp/natverk-for-energieffektivisering/>

²² Resultatsammanställning för EENet-verktyg 2019

²³ Energy efficiency networks for small and medium sized enterprises – boosting energy efficiency potential by joining forces

vill säga årliga energibesparingar på omkring **0,69 TWh/år**²⁴ efter genomförda åtgärder. Detta om företagen uppnår samma resultat som tidigare period, det vill säga 5,5 % energieffektivisering tack vare nätverken. Då blir effekten på hela den berörda gruppen (d.v.s. företag som kvalificerar att delta i nätverk inom EENet) omkring **2,3 %** energieffektivisering totalt fram till 2030.

Det finns alltså stor potential att öka energieffektiviseringen hos små och medelstora företag genom fortsatt arbete med nätverk. För att öka effekten av nätverken och hitta fler företag som vill delta så bör det övervägas att erbjuda även små företag som ingår i större koncerner att vara med i nätverk inom EENet.

5.4 Utökad tillsyn för energifrågor

Energitillsyn bedrivs både för att följa upp villkor en verksamhetsutövare fått i en prövning och för att se hur egenkontrollen fungerar. Tillsynen kan också användas för att ställa skarpa krav på att företagen genomför de åtgärder som energikartläggningen resulterat i, genom att kräva att företaget ska göra en åtgärdsplan och om den inte följs kan tillsynsmyndigheten förelägga om att genomföra skäligen åtgärder. Att använda tillsynen för att få en verksamhetsutövare att bedriva energieffektiviseringsarbete inom ramen för sin egenkontroll lyfts dock fram av länsstyrelserna som en resurseffektiv metod för tillsynsmyndigheten. Detta eftersom detaljfrågor och granskning av energikartläggningar minskar och fokus kan läggas på större frågor och genomförandet av åtgärder.²⁵ Tillsyn kan alltså användas som en intervention för att öka antalet genomförda energieffektiviseringsåtgärder, vilket för stora företag innebär att realisera potentialen av de åtgärder som identifierats inom EKL. Detta kan åstadkommas genom att i tillsynen konsekvent följa upp åtgärder som föreslagits inom ramen för EKL för att se om de genomförts och om det brister så har tillsynsmyndigheten möjlighet att förelägga om genomförande av skäligen åtgärder.

Eftersom de som arbetar med tillsyn på länsstyrelserna mestadels har miljö- eller naturvetarbakgrund så saknas ofta tillräckliga kunskaper om energifrågor för att kunna gå djupare in på energiområdet och komma med konkreta energirelaterade förbättringsförslag, eller bedöma åtgärders skälighet.²⁶ I dagsläget bedöms framförallt om företaget bedriver ett aktivt energiarbete eller inte. För att kunna arbeta mer med tillsyn inom energifrågor behövs fördjupad kompetens inom de

²⁴ 69 GWh/år * 10 = 690 GWh/år

²⁵<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.691fcf616219e10e93bb7a8/1526068666564/Handlaggarstod%20vid%20energitillsyn.pdf>

²⁶ Tillsynsmyndigheternas syn på energiaspekter i BREF-dokument, PM, CIT Industriell Energi, 2019.

mer tekniska aspekterna av energieffektivisering. Vad som granskas under tillsynen beror delvis på kompetensen hos den som gör tillsynen, och därför kan kompetenshöjning även här vara en möjlig intervention som kan medföra större fokus på energifrågor under tillsynen. En annan möjlighet är att arbeta med att skapa mer gemensam nationell struktur och metod kring hur tillsynen om energifrågor ska drivas. Ett sådant arbete bedrivs sedan länge mellan länsstyrelserna och har bland annat resulterat i handläggarstöd 2015.

Det verkar finnas begränsat med studier kring effekten av en ökad tillsyn. I utredningen ”Vägar till ett effektivare miljöarbete” (SOU 2015:43) så konstateras att det inte finns någon generell kunskap om vilken typ av tillsyn som fungerar bäst för särskilda områden eller tillsynsobjekt. Det betyder att det är svårt att ge en bedömning av hur mycket en ökad energitillsynsinsats eller förstärkt tillsynskompetens i energifrågor skulle påverka möjligheten att nå energieffektiviseringsmålet. Dessutom finns potentialen hos företagen redan redovisad under avsnitten ovan, framförallt under avsnittet om EKL. Men, det betyder inte att det är oviktigt. Snarare tvärtom – för att fullt ut kunna realisera den potential som identifierats inom EKL så krävs att kompetensen kring energi ökar och att tillsynen bedrivs på ett ännu mer konsekvent och strukturerat sätt.

För att åstadkomma ovanstående rekommenderas att genomföra ett samarbetsprojekt mellan Energimyndigheten och länsstyrelserna med syfte att ta fram ett uppdaterat handläggarstöd kring energitillsyn, baserat på det som togs fram 2015 inom Miljösamverkan Sverige. Frågor som behöver redas ut är bland annat att tydliggöra hur tillsynen av energifrågor fungerar, hur energivillkor bör utformas, och hur energiaspekter i BAT ska tolkas. Om det finns möjlighet bör ett handläggarstöd anpassat till kommunernas verksamhet tas fram. Till detta bör ett kompetens-projekt skapas, som kan satsa på att kompetensutveckla tillsynspersonal i energifrågor.

5.5 Program med frivilliga avtal

Flera av ovan nämnda interventioner kan med fördel kombineras i ett program med frivilliga avtal tillsammans med satsningar på kompetensutveckling, nätverk och stöd för genomförande av energieffektiviserande åtgärder. Fördelar med ett sådant program är möjligheten att få en dynamisk utveckling tillsammans med en enklare hantering av styrmedlen. Ett program ger en unik kommunikationsyta och möjligheter att lättare nå företagen på liknade sätt som framgångsrikt gjordes under PFE-perioden.

Inom ett sådant program kan de företag med störst energianvändning erbjudas möjligheten att teckna individuella avtal för arbetet med energi- och miljöfrågor. Det har tidigare föreslagits att utreda möjligheten att teckna individuella avtal med de största företagen.²⁷ Ett sådant avtal bör vara anpassat till respektive företags förutsättningar och skulle kunna vara strategiskt viktigt för företagen. Få företag står tillsammans för en väldigt stor del av industrins energianvändning. Avtal med exempelvis de 25-50 företagen med störst energianvändning skulle vara enkelt att administrera och samtidigt ha potential att medföra en stor effekt i form av energieffektiviseringar.

Det bör utredas hur ett sådant program, bestående av frivilliga avtal tillsammans med satsningar på kompetensutveckling, nätverk och stöd, kan utformas. En central fråga är då vilka incitament som kan vara aktuella.

6 Samverkan i systemet

Samverkan inom systemet har lyfts fram som ett område som är viktigt för sektorsstrategierna. Det är dock svårt att uppskatta hur mycket det här området kan bidra med i att stänga gapet till att energieffektiviseringsmålet i Sverige. Industriell symbios är ett exempel på samverkan i systemet, och det brukar beskrivas som att det finns en stor potential och möjligheter till synergier mellan verksamheter. Dock är detta ofta i en idealiserad verklighet där industrier planeras och byggs nytt från grunden. I verkligheten är det svårare eftersom det redan finns etablerade industrier, med befintlig infrastruktur, lokalisering, osv. Det enklaste är då att använda överskottsvärme mer. Helt enkelt att skapa mer nytta med energi man redan använder eller planerar att använda. Energimyndighetens arbete med strateginoder är ett exempel på initiativ för att lyfta upp exempel på industriell symbios och sprida det.

Vi rekommenderar en fortsatt utredning kring samverkan i systemet för att kunna tydliggöra potentialer, hinder, möjliggörare och kunskapsbehov som kan underlätta och skynda på utvecklingen.

6.1 Industriell symbios

Enligt rapporten "Quantified potential of industrial symbiosis in Europe" finns en stor potential för resurseffektivisering inom EU. Fullt utnyttjad skulle det kunna

---

²⁷ Förstudie PFE 2.0

innebära en minskning av koldioxidutsläpp med 91 miljoner ton/år.²⁸ Samma rapport pekar på potentialen för användning av överskottsvärme i kombination med fjärrvärme. Fullt utbyggd fjärrvärme inom EU skulle kunna ersätta fossila bränslen, vilket skulle motsvara en minskning av 200 miljoner ton koldioxid per år (4% av EUs totala utsläpp i all sektorer).

Sverige har en relativt väl utbyggd infrastruktur för fjärrvärme och enligt branschorganisation ”Industrigruppen Återvunnen Energi” används i dagsläget överskottsvärme i Sverige motsvarande 5 TWh. Enligt en statlig rapport ”Fjärrvärme i konkurrens SOU 2011:44” finns en potential till en fördubbling. Potentialen för industriell symbios bedöms därmed till **5 TWh/år**. Värmen används dock främst i fjärrvärmenät och påverkar därför inte industrins energianvändning.

Industriell symbios syftar till hushållning av knappa resurser och kan ge ekonomiska, miljömässiga och sociala vinster. De viktigaste drivkrafterna är energieffektivisering, CO₂ minskning och kostnadseffektivitet. En total uppskattning av potentialen finns inte i dagsläget.

Industriell symbios kan minska behovet av både råvaror och avfallshantering och därigenom sluta återvinningsloopar – ett grundläggande inslag i den cirkulära ekonomin och en drivkraft för grön tillväxt och miljöinnovativa lösningar. Det kan också minska utsläpp, sänka energiförbrukning och skapa nya intäktströmmar.

6.2 Strateginoder

Inom ramen för Energimyndighetens sektorsstrategi-arbete har hittills fem aktörer åtagit sig att vara strateginoder, som ett sätt att katalysera den drivkraft som redan finns hos svenska aktörer²⁹. Ett exempel är i Boden, där fokus är på energi som en möjliggörare för regional tillväxt. Bland de långsiktiga målen är att få en mer resurseffektiv energianvändning, ökad andel förnybar energi samt mer cirkulära flöden av material och energi.

Utgångspunkten för Boden är att man utgår från de lokala förutsättningarna, med tillgång till vattenkraft och ett kallt klimat. Det finns en tillverkning av biogas från matavfall och avloppsslam och datacenter har etablerats, som genererar

²⁸ https://www.scalerproject.eu/wp-content/uploads/2020/06/D3.5_SCALER_Quantified-potential-of-industrial-symbiosis-in-Europe_v1.0.pdf

²⁹ www.energimyndigheten.se/energieffektivisering/program-och-uppdrag/Sektorsstrategier-for-energieffektivisering2/ataganden/

överskottsvärme. I planen finns att bygga växthus och fiskodling, där rester från odlingen går till biogasproduktion avsett för drivmedel för bussar.

Beräkningar³⁰ ger att överskottsvärme motsvarande 430 MWh/år tas till vara i växthuset. Det som skulle kunna underlätta och snabba på utvecklingen är hjälp med förhandlingar mellan parterna, att utveckla affärsmodeller och eventuellt investeringsstöd för förbindelseledningar. Utmaningarna för Bodens energisymbios är finansiering, affärsmodeller och ägarskap av infrastrukturen som krävs. Det är viktigt att förstå risker i underliggande verksamheter för att rätt kunna skapa ett samarbete.³¹

Strateginoder kan ses som en energidriven näringslivsutveckling med möjligheter för miljömässiga, ekonomiska och sociala vinster.

De största och mest genomgripande insatserna för energieffektivisering måste göras i samband med justeringar av den aktuella processen och, framför allt, i samband med nyetableringar. Det finns stora fördelar med att redan i ett tidigt skede överväga mer integrerade och resurseffektiva alternativ. Genom att skjuta till kunskap redan i företableringsfasen finns stora möjligheter att identifiera sektorsövergripande insatser och på så vis nå mer energieffektiva nyetableringar.

6.3 Stöd i att söka EU-finansiering för större projekt

Det finns ett antal olika offentliga stöd för industrin att söka som kan underlätta finansiering av projekt som inte är lönsamma på kort sikt när det gäller klimatomställning och energieffektivisering. I Sverige är det framförallt Industriklivet (hanteras av Energimyndigheten) och Klimatklivet (hanteras av Naturvårdsverket) som kan nämnas. Klimatklivet kan finansiera även mindre projekt, medan Industriklivet framförallt handlar om större projekt. Vår bedömning är att dessa stöd är välkända av industrin, däremot kan det vara svårt för lite mindre företag att navigera kring villkor och krav i ansökningsprocessen. Det som är mindre känt är vilken finansiering som finns inom EU. Vi rekommenderar att utreda möjligheten att införa någon form av stöd för att söka EU-finansiering för större projekt. Här skriver vi lite kort Green deal och om den nya Innovationsfonden³² samt om möjligheter för svensk industri att få del av denna finansiering.

³⁰ Intervju med Håkan Nordin.

³¹ Intervju med Håkan Nordin och Mats Eklund.

³² Det finns fler sätt att få finansiering från EU, se exempelvis <https://eufonder.se/>.

6.3.1 Green deal

EU:s ”Green deal”, eller ”Gröna giv” är en färdplan för en hållbar ekonomi i EU som innebär en klimatomställning. Den omfattar en handlingsplan som ska

”främja ett effektivt utnyttjande av resurser genom att vi ställer om till en ren, cirkulär ekonomi, återställa förlorad biologisk mångfald och minska föroreningarna”.³³

I planen anges vilka investeringar som behövs och vilka finansieringsverktyg som finns. Den förklarar hur man ska säkerställa en rättvis och inkluderande omställning. Enligt planen i ”Green deal” ska Kommissionen ta fram relevanta lagstiftningsförslag till juni 2021 för att på lämpligt sätt genomföra den höjda ambitionsnivån. Förslagen ska baseras på genomgångar av ett antal av EU:s olika regleringar, däribland utsläppshandelssystemet, Energieffektiviseringsdirektivet och Förnybarhetsdirektivet.³⁴

6.3.2 Innovationsfonden

Det nya programmet inom EU, som kallas *EU:s innovationsfond* har haft de första utlysningarna inom fonden öppnat under andra halvåret 2020 (utlysningen för stora projekt stängdes i slutet av oktober och utlysningen för mindre projekt är i skrivande stund öppen). EU:s innovationsfond är ett av världens största finansieringsprogram för demonstration av innovativ koldioxidsnål teknik och ett av målen är *”att stödja projekt som demonstrerar mycket innovativa tekniker, processer eller produkter, som är tillräckligt mogna och som har en betydande potential att minska utsläpp av växthusgaser”*. Budgeten för första utlysningen var cirka 1 miljard euro och 70 projekt går vidare till fas 2 i ansökan. Om alla dessa beviljas innebär det omkring 140 miljoner svenska kronor per projekt. En utmaning är att bedömningen görs mot koldioxidekvivalenter och det innebär att projekt i Sverige som har låga koldioxidutsläpp ifrån el kan få det tuffare i konkurrensen. Under första halvåret 2021 ges besked till vilka 70 som får utveckla sin ansökan vidare i nästa steg. I slutet av 2021 blir det klart vilka projekt som beviljas finansiering.

6.3.3 Genomgripande förändringar

I en tidigare rapport som CIT Industriell Energi tagit fram på uppdrag av Energimyndigheten har vi pekat på skillnaden mellan det kontinuerliga, långsiktiga arbete som industrin bedriver kring energieffektivisering och det arbete med genomgripande förändringar som behövs för att drastiskt minska utsläppen av

³³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv

³⁴ <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2020/forutsattningar-for-en-hojning-av-EUs-klimatambition-till-2030.pdf>

koldioxid inom ett antal industrier. Offentlig finansiering såsom Industriklivet och Innovationsfonden riktar sig främst till att finansiera de genomgripande förändringarna, som är svåra att få lönsamma i ett företagsekonomiskt perspektiv.

EKL-arbetet har under innevarande period anpassats för att peka på vikten av att industrin planerar för ett längre perspektiv och att kartläggningen ska ingå i ett strategiskt arbete. Detta kan successivt förstärkas i informationsinsatser och vägledningar så att företag kan få verktyg för att förstå de stora omställningar och genomgripande ändringar i tekniker som behövs. EKL-processen bör kunna användas till att identifiera områden som, utifrån ett systemperspektiv, behöver utredas vidare, och se till att det finns data som behövs för dessa utredningar och analyser. Det gör att företag lättare kan ansöka om offentlig finansiering. Speciellt de energiintensiva företagen bör uppmuntras att ha en långsiktig plan kring energieffektivisering, som dels har ett tidsperspektiv som är längre än fyra år, dels har fokus kring genomgripande förändringar i energisystemet. Inför en nästa omgång med utlysningar inom Innovationsfonden bör Energimyndigheten överväga att gå ut med riktad information till företag som bedöms omfattas av stödet i syfte att sprida kunskap och sänka ribban för den svenska industrin att ansöka. En tidig dialog med EKL-processen som bas kan vara av vikt för att underlätta för fler svenska projekt att få finansiering via EU.

7 Sammanställning

Resultatet från uppskattningarna av potentialen för de interventioner som inkluderas i rapporten presenteras i tabell 4. Det bör nämnas att många områden och interventioner överlappar och/eller hänger ihop, och att resultatet därför inte kan summeras direkt. Det kan trots detta konstateras att det verkar finnas god potential att uppnå energiintensitetsmålen genom att öka takten på energieffektiviseringen med hjälp av ytterligare statliga interventioner.

Tabell 4 Sammanställning av uppskattad energieffektiviseringspotential fram till 2030.

	Intervention	Specifik målgrupp	Uppskattad energieffektiviseringspotential fram till 2030.	
			TWh/år*	% hos målgruppen
	Utökad energieffektiviseringsstöd för att realisera potentialen av de åtgärder som identifierats inom EKL	Stora industriföretag	7,3 TWh/år	5 %
	Kompetensutveckling, exempelvis genom nätverk för stora företag	Stora industriföretag	2,9 TWh /år	1,8 %
	Nätverk för små och medelstora företag	Små företag (kvalificerade)	0,7 TWh/år.	2,3 %
	Utökad tillsyn	Alla industriföretag	En förutsättning för arbetet ovan, ingen egen uppskattad potential.	
	Industriell Symbios	Alla industriföretag	5 TWh/år	Ej relevant
Samverkan i systemet	Strateginoderna	Alla industriföretag	Hör ihop med Industriell Symbios.	
	EU:s Green deal och EU Innovation fond – Stöd	Stora industriföretag	Svår att kvantifiera. Eftersom det handlar om väldigt stora projekt (hundratals miljoner) så kan varje enskilt projekt som innebär energieffektivisering och fås igenom medföra stora resultat i form av energibesparingar.	